

avant...!

figueres 27 gener 1932 - n.º 10

periòdic d'esquerra

redac. muralla, 17, 3.ª, 1.ª

martí vilanova, el rebel mascle

El proper dia 7 del febrer vinent es complirà el segon aniversari de la mort del que fou un germà per nosaltres, Martí Vilanova. Trobant-se encara en l'exili, a París, morí víctima de malura ràpida, però incurable, el brau amic que no havia volgut callar davant d'un dictador embriac i pinxesc, que es mofà d'un poble i de tot ço que el caracteritzava: bandera, llengua, història i costums.

Vilanova era d'un esperit inquiet, fogós i rebel. La seva còrpora s'avenia completament a la seva manera d'ésser. Cos sà, esperit més sà encara. No s'agemolà mai davant l'enemic. Cap adversari li fou temible. Ell, sempre enèrgic, s'enfrontà amb tot el que tenia farum de despotismes i d'orgullosos afanys de truncament de llibertats.

I, oh paradoxa!, ell, tan fort, tan arriscat, tan mascle, us sorprenia agradívolament per la seva expressió infantil, ingènua, despullada de tota malícia com el seu mateix riure tan franc i amplament obert a totes les amistats, a tots els agermanaments. Paraula vigorosa de Martí Vilanova, rialla sincera i expressiva rublerta d'humanisme.

I Martí era això i molt més encara. Un català amarat de tot el veritable i càlid apassionament patriòtic. Un home, tot un home, abrandat dels més purs idealismes i lluitador incansable, per una justa i merescuda reivindicació proletària. Vilanova era tota una joventut fornada de revolució. Era la força, l'impuls, la infroable energia vital d'acció revolucionària. Optimista per excel·lència, no perdé mai les il·lusions i la fe en la lluita dels seus ideals per la llibertat dels homes i la llibertat dels pobles.

Per la llibertat de Catalunya, quan era a l'exili, tingué el gest viril i digne de posar-se ardidament al costat del venerable cabdill Francesc Macià, llavors de la gesta de Prats de Molló, quan un bon nodrit grup de catalans, residents a França, s'aixecaven, irats, per a plantar cara a l'odiosa dictadura que patíem.

Avui, si la mort malestruga no ens l'hagués arrabassat, seria puntal ferm i defensor entusiasta, més que mai, de la llibertat de Catalunya. I, també, com digué Maurin, treballaria heroicament pel partit de classe social-avançat i per a l'assoliment del seu triomf.

Ara, al cap de dos anys del seu traspàs i en plena República, a la nostra ciutat encara no s'ha tingut en compte retre homenatge a la seva memòria fent, almenys, que alguna plaça o carrer de la nostra urbs porti el seu nom en justa remembrança a l'heroi caigut. Barcelona, als pocs dies d'haver estat proclamada la República, tingué la gentilisa d'honorar-lo dedicant-li la tan antiga i recollida plaça del Rei. Figueres, ara per ara, no ha dignificat, com calia, la memòria de Martí Vilanova, malgrat ésser-ne nadiu.

Creiem que ja és prou hora de fer-ho.

En recordar que ara fa dos anys acompanyàvem les seves despulles al nostre Cementiri Civil, encara se'ns humitegen els ulls i se'ns clou la boca apretant les dents, fortament, brutalment, rabiosament, perquè àdhuc ens sembla veure desfilar davant nostre aquells senyors policies que feien escorta al fèretre temut i a llur seguici. Aquells policies impietosos que ni davant la tomba del malaurat Martí no sentiren ni una engruna de vergonya a seguir amb els capells posats.

Joves catalans, joves figuerenes! Cal que fem honor a Martí Vilanova, - aquell home, jove també, d'ideals generosos i redemptors, de reivindicació social, cavaller rebel i noble, - procurant seguir la seva petja infatigablement, i aquest serà, no ho dubtem, el millor homenatge que podrem oferir-li.

ROC CLAR.

full quinzenal

cara, creu i cantell

Ahir va ésser el discurs de Maura; avui ha estat l'assemblea d'Ajuntaments a Burgos.

La vitalitat del poble català és palesa per la fòbia d'aquells egòlatres somnadors d'un uniforme estat, però a imatge d'ells!, contra una Catalunya renaiçent col·laboradora de l'enriquiment de la cultura universal, deslligada del nacionalisme negatiu, d'aquest nacionalisme del qual tant volen fugir aquells nostres detractors i que ells tant ficats de peus hi estan.

Tot català els ha sentit compassió, davant d'aquella xerrameca. I la indignació s'ha transformat en una passa més vers la clarivisió de la nostra personalitat. I com més paraules vanes, menys preocupacions sobre qüestions d'idioma, (de si el castellà el parlen tants i el català menys) etc. El català amb el seu sentit pràctic aprèn i aprendrà la llengua que més utilitat li hagi de portar. I la utilitat no són pas ells que ens l'han d'indicar... Si convé aprendrem el rus i no el castellà.

Es clar que ells no volen que els altres estats vegin renéixer una llengua catalana, una cultura catalana, un estil català en front de ço castellà... res, per ells una vergonya. I com que nosaltres en som el motiu (ells diuen la causa) resulta que nosaltres, separatistes, que hom diu, som, en conseqüència, uns poca vergonyes!

I és clar, s'esbraven perquè no sigui dit que s'ha perdut per ells... però nosaltres sabem que no hi perd res la humanitat entera amb un règim de justícia i llibertat.

La glòria d'un ha d'ésser guanyada per un, i no per la labor d'altri.

* * *

Bé, ara us he mostrat una cara de la

és la nostra república?

Abans del 14 d'abril, propagar els ideals republicans i ésser republicà, era ésser quelcom, era sentir-se lluitador, ja que a la vegada hom s'exposava la llibertat bo i jugant-s'hi el present i l'esdevenidor; i així freturant i vivint en continua agitació, per fi s'ha arribat a assolir el tan cobejat règim republicà.

Però ¿per què i per qui ha vingut la República?

Per els republicans que lluitaren per ella dia per dia? Pels que sense cap repòs, la propagaren per arreu d'Espanya? Per aquells que, amb la ploma, combatent amb impuls quotidià, introduïren el seu esperit des de la vila al llogarret, i del camp a la ciutat?

Malauradament, no!

La tenim i veiem amb tristesa, com ramats d'ambiciosos, gent arribistes que abans la defugia, avui són a dalt, conduint-la.

Veiem com fan de pilot de la República, els que en foren sempre els seus més grans enemics..., els Socialistes! aquells que col·laboraren amb totes les Dictadures, els eters aliats del capitalisme, i que junt amb altres monàrquics renegats, són els que amb la seva polfíca, «rabiosament patriòtica», fan que es promoguin aquesos moviments pertorbadors..., encara que ells mateixos, (i també amb això coincideixen,) tot sigui votant la confiança del govern, per tal que resolgui amb energia, que vol dir fer vessar més sang, del poble republicà.

En pocs mesos hem après molt.

Hem vist com molts homes, que ahir covardament negaven l'amistat al cabdill, avui s'afalaguen d'esser-ne els més fervents servidors.

I veiem com, per desprestigiar el règim, aquests mateixos homes, que maquiavèlicament, han usurpat aquests llocs, traïeixen el mandat del poble, i el desafien, fent que encara subsisteixin totes les institucions, record d'un passat ignominiós, com el jesuïtisme, els Monopolis, Comitès Paritaris i tot aquell sens fi de crancs que encara tenen aclaparat el poble.

I així hem vist que un home com en Maura, un home que ahir ja va traïr els ideals monàrquics, avui flamant republicà, junt amb el seu amic Sanjurjo, ens ha dit que la República es sosté amb el permís de la guàrdia civil; i davant de la certesa que això fingués, cal que ens fixem i recordem a aquells traidors i renegats d'ahir, perquè no fos que això succeït a Manresa i a Bilbao, no fos res més que un joc «rabiosament patriòtic»... perquè l'Estatut de Catalunya es retrassi, amb el bon desig de que mai més arribi.

R. XIMENIS.

La desaparició dels 30.000 més alts funcionaris del país no tindrien cap influència sobre la vida pública, mentre que la mort dels 30.000 productors més emponents constituïrien una pèrdua irreparable per al país.

SAINT-SIMON.

medalla. Ara ve l'altra.

Som ací Figueres, la catalaníssima ciutat nostrada, i heus ací que desitjosos de la demostració de totes aquestes essències, ens trobem que aquells separatistes vistos de Burgos, guaitats d'ací no són sinó uns traidors de la causa catalana.

I és que, amics, digueu-me on para el catalanisme pràctic!

Fa un parell de dies que vaig rebre una felicitació d'any nou (deu ésser la darrera...), d'un subjecte andalús, escrita en català.

Això em va fer meditar i veig que l'aristocràcia de sentiments no és pròpia precisament de qui té aquests sentiments, sinó de qui els comprèn.

He fet l'aplegament de totes les felicitacions impreses catalanes, d'ací i d'altres cases comercials de Barcelona, —papereres, calendaris, targetes— en motiu de pasqües i any nou, i, salvant raríssimes i estimables excepcions, he constatat que totes eren en castellà.

Però és que no ha passat res? Ha pujat En Macià o En Primo de Rivera?

(Com que em vaig acostumar de prendre la tramuntana no m'he tornat vermell.)

Corre una gent que per fer-los sortir de la gargamella una confessió de la seva catalanitat tenen necessitat que els piquin el cap.

Els Maures i els Burgos d'aquests dies potser hauran fet la sort que els hauran picat el cap i els haurà sortit alguna expressió de catalanitat.

(Ara ve el cantell.)

Suposant que ha estat així, vaig agafar delicadament tot el pilot de targetes, papereres i calendaris, bonic o lleig, arribats a casa, d'aquells catalans que els escrigueren en castellà, i, quietament, (excusa, amic castellà!) vaig fúmer-los tots al foc de la llar, a un foc misericordiós que ensems que tributava una representativa protesta contra aquells que ens piquen el cap, durant una estona va afavorir-me personalment amb una dolça escalforeta.

FIVALLER.

Garatge "ESPORTIU"

Reparacions i pupilatges

Lluís Canadell, Germans

PLAÇA SALMERÓN, 6 (davant l'Estació)

FIGUERES

existeix una llei...

L'última casa que manca comprar del carrer Joan Mates, per tal d'eregir-hi (ço que la majoria municipal vulgui), sembla que en temps de la Dictadura havia estat taxada amb 8.000 duros i ara degut a la vinguda de la República sembla que en demanen 10.000.

Nosaltres solament volem recordar a la majoria municipal —i que ens perdonin aquests grans homes— que existeix, davant dels abusos, la llei d'expropiació. Aixó si algun dels consellers no hi té res a dir, i mirant els interessos del poble, que és l'únic que paga.

de cara al món

L'era de les grans negociacions sembla que ja és ací... Però, on arribarem amb tantes negociacions? El món sembla que està llençat damunt d'un caos. Avui ja no es tracta de problemes isolats, els quals poden resoldre's per si sols, es tracta, precisament, de qüestions que estan lligades estretament les unes amb les altres, format un conjunt inseparable.

En l'ordre econòmic, la Conferència de Lausana, haurà de solucionar la qüestió dels pagaments internacionals i s'hauran d'esvaïr les inquietuds que continuament promouen els presupostos de tots els estats i també llurs preocupacions industrials i comercials. Perquè una nació pugui pagar els seus deutes exteriors, cal que exporti, puix és l'excedent de les exportacions el que ajuda a liquidar els deutes. Com a conseqüència les nacions han estat incitades a fortificar llurs fronteres duaneres i la qüestió del proteccionisme creixent s'ha situat a primer pla. Però aquest proteccionisme que fragmenta el món en compartiments invulnerables, no fa res més que elaborar una lluita econòmica i la seva repercussió damunt la política és inevitable: exalta el nacionalisme econòmic i aquest provoca la guerra. A fi que una nació pugui estimular la seva exportació, cal que el cost de producció de mercaderies baixi: d'ací prové la desvalorització de la moneda i l'anarquia monetària; d'ací prové la compressió general de salaris. Tots aquests problemes, junt amb el del bimetallisme, seran evocats en la conferència de Lausana, l'objecte inicial de la qual és

l'examen de les reparacions i deutes de guerra.

La conferència del desarmament seguirà a la de Lausana. Hom diu que en totes dues conferències la tècnica estarà per damunt de la política, però creiem que, en realitat, serà el revès. Tots els estats hauran d'examinar llurs relacions amb les potències limítrofes; exposaran llurs necessitats colonials i també els perills que llurs règims socials poden portar a l'interior. Aquests seran, ultra el desarmament, els temes que s'hauran de tractar a Ginebra. Després d'aquesta conferència hom podrà veure, clarament, la situació actual del món.

Donant una ullada al mapa polític del nostre planeta observarem l'infinitat de peripècies que està passant i veurem, també, que l'època que s'escola és prodigiosament confusa: L'Hitlerisme insolent de més enllà del Rhin; la conquesta de la Manxúria, pel Japó, en plena pau oficial; el desvetllament dels pobles de la Indo-Xina i de la Índia britànica, on s'està elaborant una de les revolucions més grans que registrarà la història; l'aparició dins de l'Europa central i sub-oriental d'un projecte de confederació danubiana; el triomf de l'ultra-proteccionisme britànic; la gran crisi econòmica que passem, i, com a conseqüència, el formidable exèrcit d'atur forçós, el qual no fa res més que donar tota mena de possibilitats al proletariat... S'ha vist mai una juxtaposició de tantes eventualitats de primer ordre? S'havia sentit mai, cruïxir l'armament de tal manera?

M.

La política és una qüestió de sacrifici, mai no és una finalitat de professió lucrativa.

un sarcasme

Efectivament, el correctiu Azaña que fou aplicat a l'exèrcit, creiem que esta bé, potser calia fer-lo més radical, però deixem-lo per bé. Ara, el que és intolerable, i ben segur que si l'Azaña ho hagués previst ho hauria evitat, és el que s'ha esdevingut amb certs militars, servidors repugnants del rei durant la monarquia i ara enemics disfressats de la República. Sols volem referir-nos a un cas concret. Es tracta d'un capità. Hom va tenir el desencert de no bandejar-lo de l'exèrcit, però almenys es fingué l'encert de traslladar-lo de Figueres. Malgrat tot, la gestió ha fallat. Ja tornem a tenir-lo per ací. Alguna mà subterrània de la política figuerenca l'ha fet venir. Es més, la seva vinguda sembla talment com si fos una burla al preuat capità Pérez del Castillo. La presència d'aquest home ha deixat un ambient d'indignació, no pas perquè ens faci nosa - és poca cosa per nosaltres -, sinó pel que representa la seva tornada: és una mofa a la República.

Aquest capità junt amb *otras hierbas*, són aquells que eren tan valents quan era vigent la vergonyosa llei de jurisdiccions. Ens causa tristesa veure que aquesta genteta tan *chula* encara formen part de l'exèrcit. Pobra República si s'ha de refiar d'ells!

**rellotges i sempre rellotges
CASA QUINTANA**

dia 7 febrer 1932

**commemoració del segon aniversari del traspàs
d'aquell home liberal, amic nostre,**

martí vilanova

**confiem que tot el poble anirà al cementiri a
homenatjar-lo.**

un cas com un cabàs

(“de sociedad”)

Tothom deu estar assabentat que al capdavant de la Rambla existeix un casino que porta per nom «Liceo Figuerense». Dins aquest casino s'hi ha creat un club femení, el qual té una finalitat purament recreativa. La concurrència és d'allò més selecta: distingides senyoretetes i eixerits galindoís. Hom diu que s'hi juga al golf d'estar per casa, el set i mig, el ping pong i una infinitat més de jocs que permeten fer el *jolgorio* més ingenu. També s'hi fuma Lucky Strike amb tota la bona fe del món, i aviat hom convocarà uns formidables *five o'clock tea*. A més a més, hi ha una biblioteca atapeïda de frivolitat i de romàntiques traduccions. Com pot veure's amb un mes de frequentar-lo hom pot arribar a posseir una cultura *alrededor del mundo*. Es de suposar, també, que s'hi balla esbojarradament... *i sovint tothom la balla*. Heus-ací un cas ben singular i anacrònic, pel temps que correm: El que fins fa poc havia estat conserge del «Liceo» té dues gentils filles, les quals, una nit, estaven presenciant un ball des de l'entrada de la sala. Mentre s'estava dansant, un jove, més o menys descarregat,

en aquells moments, de certs prejudicis socials, va invitar a una d'aquelles noies. Evidentment, les noies, de moment, s'hi negaren, però al capdavant varen caure-hi de ple. I bé, ja ballen. De cop i volta .. patapam!... per tota la sala s'aixequen... protestes (i no cadires com s'ha fet córrer.) Les distingides senyoretetes s'indignen davant l'insolència del cas. On s'és vist, unes cambres!... deien les unes. Unes treballadores! deien les que encara no n'havien ballat cap... En fi, l'acte va acabar com el rosari de l'aurora. Es va donar el passaport al conserge. Però ens consta que els socis no varen lluitar amb ell. Pel que fan córrer les males llengües de la Ciutat, els socis i el conserge, comercialment són molt amics, però socialment estan molt distanciat. Naturalment, la lluita de classes... *i visca la democràcia londinenca!*

No volem fer cap comentari, però farem una reflexió a les distingides senyoretetes del club femení, i és que es fixin i ens diguin quines són les distàncies que les separen d'aquelles bones noies filles d'un conserge, i veuran que les seves pretensions aristocràtiques són ben ridícules quan girin l'esguard els seus avantpassats. Des del punt de vista financer, llurs distàncies són molt elàstiques i que si hom tregués els drapets al sol veuríem molta..... Però humanament... humanament és un acte despreciable.

FIDEUERA.

cal obeir

Sembla que de les altures han estat cursades ordres categòriques per fer acabar les polèmiques que des de temps immemorial venien sostenint els confreres locals.

Si això és cert, hem de lamentar-nos-en, puix hom gaudia davant les imbecilitats que sortien a relluir.

Era la campanya desesperada dels eternals governamentals, aquests homes que sols pensen en escalfar les cadires del consistori, fent-se pagar degudament el temps que hi esmercen.

Empordà Federal i *La Libertad* han estat els dos enemics més aferrissats, no per desavinences ideològiques, puix davant de l'olla estan acostumats a canviar de posició amb tota naturalitat, sinó pel desig de conquerir la majoria municipal, que reporta una sèrie de ganguetes per les quals sempre hi ha homes disposats a sacrificar-se.

Un cas que ens demostra plenament que en aquestes lluites sols es fretura el primer lloc, per cobrir degudament el ronyó, és el següent:

En les últimes eleccions, els homes de *La Libertad* varen treure set llocs al consistori, cert és que no podien res contra els acords de la majoria, puix vots són trumfos, però almenys en moltíssims acords podien fer constar amb acta, la seva protesta, davant de decisions que sols podien tolerar-se en temps de la dictadura.

Per això el poble de Figueres també està queixós de l'actuació de la minoria. Si no es poden privar certs abusos, cal almenys posar-los en evidència.

D'altra banda, tenim l'angelical *Veu de l'Empordà* que solament predica per la pau de la ciutat. Si no haguessin tret la “Cate”, del Teatre Municipal, avui encara ningú li hauria sentit la veu, són com aquells animalets que reptilegen silenciosament, però el dia que els trepitgeu la cua, fan uns xisclets que us fan espeternegar les dents.

Nosaltres confiem que els confreres restaran callats, i sols faran obra doctrinal, començant a instruir el poble de cara a les noves eleccions que podrien ésser molt sorprenents.

Tingueu compte que les últimes
noyetats són sempre a
Calçats Pallac

per quan els cinemes ens donguin llaunes

Alguna vegada ens fem la següent pregunta: Com ha d'exterioritzar el públic la seva desplaença envers un film? Iniciant una xiulada? Patejant?

La contesta, no hi ha cap dubte, per la nostra part, no pot tenir altra solució que ésser afirmativa. Creiem que el públic té dret a patejar i a xiular perquè quan paga X pessetes per una entrada pot exigir almenys que el que va a veure s'adigui a les normes més elementals del gust, de l'art cinematogràfic i a la proporció normal i justa del que ha pagat.

Si per exemple un bon dia, uns senyors es decideixen a anar al cinema on hi estrenen un film i es gasten dues passes cada un, ens sembla que tenen dret a exigir un film que sigui digne de veure. I si les cases no tenen dret a això i volen de totes passades exhibir una cinta que

el seu director de compres ha adquirit en un moment de debilitat, també el públic creiem que té dret a què, pel que paga, no se l'enganyi. Així, doncs, contra l'interès de les empreses en explotar el que vulgarment se'n diuen *llaunes*, hi ha l'interès del públic en no admetre-les; i aquest interès l'única manera de manifestar-lo es fent la protesta a l'acte, ja que reclamar després tots sabem que no fora alès.

El públic, repetim-ho, creiem que té dret a manifestar el seu malcontent amb una xiuladeta. Però també té l'obligació de fer-la quan positivament hi hagi, almenys, una aparent unanimitat. Altrament les sales de cinema foren una olla de grills i l'espectacle, en lloc d'estimular a les empreses envers a una més acurada adquisició de material, se les empenyaria a cercar prop de l'autoritat els milijans per contenir al públic.

NAFENT.

demà

Tot just fa un any que dintre les nostres ànimes brollava un pressentiment, el qual mai no podrem oblidar, aquell pressentiment arribà a realitzar-se. Com que de tota la vida estàvem esperant la victòria obtinguda no hem trobat cap gran avantatge dins ço que se n'ha dit revolució.

No ens cal pas encoratjar com extremistes....., no ho som, nosaltres som els que hem marxat sempre dins l'evolució i com que aquesta evolució l'hem vista néixer, no ens ha pas afectat.

Ço que ens afecta és veure'ns encara ultratjats certes vegades, però val a dir que també és culpa nostra.

Es culpa nostra perquè a l'hora de fer justícia i prendre'ns els nostres drets no ho hem fet.

Hem de veure encara com són els burgesos els que tenen la paraula, hem de veure com són els de la reacció els que desempenyen els càrrecs que porten el moviment del poble, com hem de veure, també, que són els més grans enemics que ens volten.

Demà, per això, arribarem al nostre punt final; de Madrid ens envaran els estatuts que va signar tot un poble i podrem manifestar-nos i recobrar plenament ço que avui encara ens manca i que ho tenim ben guanyat.

Treballar per la pàtria vol dir treballar per Catalunya, treballar per Catalunya vol dir treballar per si mateix.

JAUME BRUGAT

i van quatre

En el míting de dretes varen xiular-hi uns homes que començaren a dir-se d'esquerra quan veieren que aquestes anaven a dominar.

En el míting presidit per Macià va xiular-se a un diputat protestant de la seva actuació com home d'esquerra. Si aquest diputat hagués estat elegit per la Lliga no hi hauria res a dir, però els homes que es presenten en un bloc d'esquerra, han de fer honor a les seves doctrines, si les falsejen just és que, públicament, se li facin sortir els colors a la cara.

En el míting que volien donar els militants de la U. G. de T., els nostres obrers varen impossibilitar-lo, puix no es pot admetre que uns homes que han traïcionat al proletariats vulguin fer el paper de redemptor.

I en el míting que donà l'U. S. de C xiularen aquests homes que estan cansats de paraules vanes, que freturen solucionar radicalment el problema de la fam, gent que es revolta contra tot puix els hi manca l'ajut de tothom.

Aixís és que en poc temps, a Figueres, s'han pertorbat quatre actes públics, tres d'ells per diferències ideològiques, l'altre perquè el poble conegui l'actuació dels homes que el representen.

Nosaltres confiem veure nous aldarulls, puix cal adonar-nos que el poble es desperta cada dia més.

arribarà l'hora

política local

Ens han dit que la campanya que fem és suïcida, ens han dit que combatre els que manifestegen l'erari municipal era perdre el temps, ens han dit que calléssim que hi sortiríem guanyant.

Hem rigut i refermat la nostra convicció sobre la necessitat de continuar lluitant.

Quan vingué el canvi de règim creïem que els representants que havíem elegit per mitjà del sufragi, farien, abans que tot, una acurada revisió de l'obra que portaren a terme els Ajuntaments dictatorials.

Els que érem de bona fe havíem cregut les promences que, repetidament, en els parlaments de míting se'ns feien. Ells havien de fer i desfer, ells posarien en evidència a tots els que havien col·laborat amb les dictadures, ells farien una neteja radical a la casa gran, ells havien de reclamar els diners que havien malversat aquells Ajuntaments de R. O.

Han passat dies i ens hem donat compte de la falsetat d'unes paraules que semblaven sortides del cor. Els homes que havien de dignificar el passat no fan res més que enllotar el present.

Incapacitats per revisar els fets que es portaren a terme durant les dictadures, varen llogar un ciutadà, que els fou recomanat per un amic dels homes de la majoria, que s'ha emportat més de 6.000 pessetes de les arques municipals, sense posar res

en clar, puix tot el que ha dit ja es sabia per endavant.

No ha posat en clar l'actuació deplorabile del Secretari, ni la de l'Interventor, ni la d'altres empleats municipals que continuen cobrant del comú amb tot cinisme, uns homes que han cooperat descaradament amb els de les dictadures i que avui ajuden al consistori republicà. Amb seguretat deuen gaudir de la poca diferència que hi ha d'uns als altres.

I hem vist com l'Ajuntament ha malversat diners amb coses inútils, deixant en peu obres que precisen cada dia més.

En les relacions de comptes mensuals podem adonar-nos que s'abusa del càrrec, que el favoritisme impera més que mai, lliuraments a nom de consellers de la majoria i a nom d'amics seus, que són vots segurs, aquests amics que ahir ho eren dels homes de les dictadures i avui ho són dels republicans, el que els interessa a ells és que se'ls permeti urpejar en el bé comú.

Tenim casos, que cal remarcar. Per exemple: aquell conseller que vol ésser escrupulós i fa estendre els lliuraments a nom del cunyat, aquell home que ahir era lerrouxista i avui es diu d'esquerra catalana i demà serà d'un altre partit si li convé. No vol que la consciència el molesti, però fa més el ridícul, puix no creiem que amb la vinguda de la República hagi arribat la repartidora, i al cunyat, en qüestió, li hagi tocat una pedrera.

Pit i fora, i continueu la gresca, ara hi sou, després de tot al poble ja no el podreu enganyar més i ara cal aprofitar-vos.

Nosaltres, però, ho recordarem als homes de demà, i si avui no s'ha fet el que calia, arribarà el dia que ho veurem realitzat.

L'actuació, per part dels governants, que patírem fins 1923 ens portaren els anys de dictadura, que sembla que ja no els recorden. Confiam que ara la seva incapacitat política ens farà assolir un règim de justícia i llibertat.

El poble vol fer la revolució. Si se li vol escamotejar novament, la gesta serà més violenta i sagnant.

No admetem, avui, obra governamental, cal destruir el passat.

Si no seguim de soca-arrel la mala herba, mai no rebrotaran flors gemades.

VICTOR MUNTANYÀ.

un esquirol que no vol ésser-ho

Amb el títol xiroi «Sempre hi ha algú que la vessa» aparegué en les planes d'*Empordà Federal* del dia 9 d'aquest més un article on el seu autor, a qui tots coneixem, vol defensar-se de la meva acusació d'esquirol feta des de *avant..!* com única resposta als atacs que dirigí poc abans en el mateix set-mari a la Confederació del Treball, sense nomenar-la, emprant els arguments dels incondicionals de la burgesia.

Potser sigui convenient, per evitar confusions respecte a la meva modesta persona que algú pot tenir interès en crear, que manifesti el que segueix: considero la calúmia i la mentida quelcom baix i repugnant, impropis dels que no han perdut el seny o la decència i molt poc adequat quan es lluita, com jo, i no començo ara, per l'implantació d'un règim social que reposi sobre la veritat i la justícia, al revés d'aquest que patim basat en l'iniquitat i el lladrocini.

No hauria dit, per tant, que Joan Romans era esquirol de la Safa si els que poden informar respecte això no ho afirmessin.

Degut, sens dubte, a les circumstàncies anormals que estem atravesant, que indiquen la proximitat de la revolució social a Espanya, no he rebut les

dades sol·licitades oportunament al Sindicat de Blanes, dades que a causa del temps transcorregut no ha estat possible recordar. Però encara que no pugui, pel motiu esmentat, explicar el curs de la vaga i l'acabament que tingué —un dia ho faré si és necessari— si puc assegurar que actuà d'esquirol l'al·ludit senyor, més encara, de reclutador d'esquirols.

Vaig a demostrar—amb un cas que citi n'hi ha prou—que és certa la meva acusació.

Quan el conflicte es trobava en la base més aguda vingué a Figueres l'ex-escribent de l'Ajuntament i contractà per compte de la Safa, de la qual era tastaferro, el jove Manuel Sancho que vivia i viu encara en el carrer d'Olot. Aquest no trigà gaire a comprendre l'engany de que era víctima i abandonà el treball marxant a Barcelona, retornant més tard ací molt apesarat per la traïció que cometé involuntàriament per culpa del que ara vol tenir més dignitat que ningú.

I això que acabo d'exposar, està disposat a sostenir-ho davant de qui sigui el jove citat.

La conducta que seguí Joan Romans —que no la vessa mai, sembla—no m'extranya gens ni mica, ja que segons confessà ell mateix, anteriorment, és un

enemic de la Confederació del Treball a la qual pertany el Sindicat que declarà la vaga.

Trobo, si, molt sorprenent en canvi que no admeti el qualificatiu d'esquirol que li adreço, que té ben merescut, encara que només sia per negar-se a fer despatxar el carnet, com deixa entreveure.

Evidentment, en Joan Romans no és pas un esquirol valent i ho sento per la Safa.

JAUME SAGALÀ.

els més revolucionaris

La burgesia després de la revolució de 1793, venent el feudalisme i l'aristocràcia, assolí el predomini de casta dominant, tal com encara avui és, ni més ni menys: «casta dominant», i, per a mí, l'única que es pot tiillar d'ésser la més revolucionària, criminal i destructora de totes, ella, i sols ella, és culpable d'encendre en els cors dels homes aquest egoisme ferotge i individualista que, desgraciadament, encara avui està arrelat en una gran part d'éssers humans, que alguns, inconscienment, altres no tant, els empeny als crims més espantosos, per tal de satisfer llur vanitat d'acumular entre uns quants, ço que realment pertany a la col·lectivitat. Mentre uns apiloten l'or, 45 milions de treballadors resten sense feina en tot l'univers, representant, per tant, prop de 180 milions d'éssers que aviat la fam i la fisi, fent estralls en els seus cossos, s'apoderarà de la seva voluntat.

La comunitat d'interessos, d'afectes, de joia i de tristesa que és el patrimoni de la col·lectivitat és destruït sense pietat per un sistema que, amb la força dels diners, ve emparat de totes les institucions armades del món que, de fet, estan sota el seu domini i contra la voluntat popular. Així és, doncs, quan aquest règim burgès, dient-se conservador, democràtic i liberal, d'ordre i seny, i no sé quantes coses més per l'estil... passa a ésser, davant dels meus ulls, el més revolucionari, el més criminal i el més destructor de la vida i l'existència dels pobles.

MARC-AURELI.

El Siglo

DE

ANTONI CARRERAS
AVINGUDA REPUBLICA, 17

Venda exclusiva dels olis purs de oliva
del Sindicat Oleícola Garrotxa-Empordà.

Perfumeria - Articles fotografia-
Drogueria-Pintures-Comestibles

d'esports

lloret f. c., 2 - u. s. figueres, 3

Diumenge passat al nostre camp d'esports, tingué lloc aquest encontre amistós. Fou un partit mediocre. El Lloret ens agradà força, va fer algunes belles combinacions. El Figueres, tenint en compte la lesió de Bosc i l'alineació de reserves ho féu mitjanament. Guanyà l'Unió per tres a dos, marcant dos goals pel seu davanter centre excel·lentment i els de l'Unió a la segona, per mediació de Jordà, Sala i Bosc de penalt.

L'àrbitre, senyor Pujol, dolent.

M. D. B.

Demà al Teatre Municipal
A. M. D. G.

La vida en un col·legi de jesuïtes.

La recomanem a "La Veu de l'Empordà", a la "Cate" i a la "Guàrdia Cívica Femenina".

del míting comunista

El míting que tingué lloc el dia 16 del corrent, organitzat pel Bloc Obrer i Camperol va assolir l'èxit que era d'esperar.

Tots els que feren ús de la paraula varen ésser ovacionats, sobretot en Joaquim Maurin, el qual exposà amb tons vibrants l'actuació i orientació del Bloc.

En Miravittles, degut a trobar-se quelcom indisposat, parlà breument, confirmant les paraules de Maurin i encoratjant als obrers empordanesos a actuar políticament per tal d'assolir un règim de veritable democràcia que sols la majoria proletària pot implantar.

El nombrós públic que acudí al local restà molt satisfet.

Les versions que es feren correr que s'avalotaria l'acte, poguérem adonar-nos que eren completament falses, encara que tenim la seguretat que molts ciutadans haurien gaudit que s'hagués promogut un fort aldarull per impedir la realització del míting.

Però, amics, avui el poble ja sap a qui xiula.

preguntant...

quan començaràn a regir les festes que varen acordar-se en sessió municipal, senyor Alcalde i regidors del Ajuntament de Figueres?

haurà arribat l'hora, senyors dirigents de casa la ciutat, de fer-les complir en el nostre poble?

que potser no recorda el senyor Alcalde i consellers, que els dependents de comerç de la nostra sempre moderna, però atrassada, ciutat, no coneixen encara el descans dominical?

serà potser impropí, vergonyós o senyal de dol, tenir tancats els comerços el diumenge matí, senyors del consistori de Figueres?

que no estàn assabentats, potser, els senyors del municipi de Figueres que tenim república de treballadors a Espanya?

on és, doncs, la jornada legal de treball de vuit hores i descans dominical per el ram mercantil de la ciutat?

on és la llibertat i la justícia que tant ens prometéreu en les vostres conferències, per arribar al lloc on sou ara, senyors republicans-socialistes de Figueres?

seguirem preguntant.

**S'arreglen plomes
estilogràfiques**

**Llibreria Batllosera
GALAN, 2**

El nostre amic En Joan Salleras i Cros, ens comunica el trasllat del seu domicili i despatx de comissions i representacions al carrer de Primfilat, 12 (darrera la Biblioteca popular).

commemoració

El 115è Aniversari del naixement d'En Pep Ventura se celebrarà el dimarts, dia 2 de febrer, organitzat pel Foment de la Sardana de la nostra ciutat.

Al matí, a les 10, el C. D. de l'esmentada entitat, anirà a portar una corona de flors a la tomba del malaurat compositor.

Al migdia, a la Rambla, tindrà lloc una escollida audició de sardanes, totes de l'immortal «Pep de la Tenora» a càrrec de la cobla «Antiga Pep».

rellotges de paret
i despertadors
QUINTANA
ignasi iglésies, 27

sectarisme

Es un fàstic veure la campanya insidiosa que venen fent *La Libertad* i *La Veu de l'Empordà* contra Macià i els seus homes.

Les acusacions no s'han de fer barroerament, cal assabentar-se abans de la certesa de les mateixes.

En aquests setmanaris hi veiem un esperit sectari que tem que se li acabi la menjadora.

Hi ha subjectes que sols veïllen per les mongetes, que segurament l'implantació de l'Estatut els farà perdre. Per això repiquejen, com uns desesperats, a morts.

Nosaltres, però, confiem anar al seu enterrament.

**S'arreglen plomes
estilogràfiques**

**Llibreria Batllosera
GALAN, 2**

aniversari

El 21 del que acabem es complí el vuitè aniversari del traspàs de Vladimir Ilitch Lenin, home-geni, centre-motriu de la sageta mortal llençada contra el capitalisme.

Les noves generacions aniran coneixent els esforços i sacrificis que calen per a imposar una veritable democràcia.

Un bon taller de calçat a mida
PALLAC GALAN, 2

avant..!

el pròxim número sortirà
el dimecres, dia 10.
venda: llibreria batllosera.

voleu una reparació ben
feta, aneu a la rellotgeria
QUINTANA

avant..!

ha arribat l'hora
• dels jesuïtes •

el buit a la república

Es indubtable que l'atenció pública actual giravolta entre les actituds dels elements extremistes de dreta i d'esquerra.

Uns i altres han aconseguit posar-se a primer terme i atreure's tot l'interès polític de l'actualitat.

les dretes...

...en actiu, que podríem dir-ne els reaccionaris monàrquics cavernosos, fan els possibles d'obstruir les poques conquestes que la democràcia ha obtingut de l'aristocràcia i de la teocràcia.

Així hem pogut veure en els darrers esdeveniments de Vascònia que per assolir el seu objectiu no regatejaren medis, ni aquells que són més contradictoris amb el més ínfim sentiment religiós, ço que ben clarament demostra que amb el nom d'una defensa a les lliures manifestacions de l'esperit religiós s'oculta la més baixa ofensiva d'uns interessos inhumans i individuals què, a la caiguda del seu predomini volen arrossegar les víctimes que la seva grapa horripilant pugui arreplegar com el llop que cau a la timba amb l'ovella que vol cruspir-se.

Aquestes dretes en la seva acció perturbadora estan afavorides per innumbrables avantatges. Els hàbits pesen més que les voluntats i avui encara, malgrat tots els esforços dels pensadors liberals, no s'ha pogut aconseguir extraure de les consciències dels homes de les terres ibèriques la temença, dels poders sobrenaturals de la creu i del sabre. Per altra part una actitud de protesta que en un obrer li reporta, un atropell al seu físic, una persecució sistemàtica o un anihilament a la seva vida, i per tant de la seva família, a un reaccionari d'aquests, un senyoret de dreta esdevé una senzilla amonestació que l'insinua encara més a iniciar un camí de màrtir de cartolina. Els més moderats que malgrat tots se'ls ha permès adquirir etiqueta de republicans per a integrar l'aparell governamental negaran el seu ajut a la República des del lloc on manca un veritable republicà.

les extremes esquerres perturbadores...

...la posició en la qual han quedat simultàniament situats els homes de la generació d'aquest quart de segle, no segueixen altre camí que l'emprès en els temps morbosos de la monarquia per l'enderrocament de la qual desplegaron bona part de les seves activitats a l'ensens que anaven fressant-se els viaranys pels quals devien conduir les seves idees per aconseguir més bona justícia i més bona llibertat.

Sigui perquè els impulsos desmesurats de la joventut abans d'entrar a la maduresa fructífera requereixen un espai de temps de meditació, raciocini, conhortament, o sigui perquè han vist defraudades les seves més pregonas esperances de renovació, el cas és que no ha estat possible assimilar l'actual estat de coses i avui com ahir es veuen situats a l'oposició.

Aquests eterns descontents són els inquiets que el poeta va lloar i que la Natura escolleix per fer-los els propulsors de l'espècie humana perquè prossegueixi el camí de la vida.

és l'hora dels homes de més de 40 anys,...

...ja que la nova generació rebutja la responsabilitat d'endegar el règim instaurat amb l'esdeveniment de la República.

Es indispensable al Govern per portar a cap els seus projectes i aplicar la Constitució que el Parlament ha elaborat i deixat a les seves mans amb les responsabilitats que l'incubeixen, que compti amb una forta opinió favorable i que estigui d'acord amb la seva marxa lenta, moderada, i d'estira i afliuixa.

Per això diem que és l'hora dels homes de més de 40 anys perquè la seva mentalitat republicana estava basada amb un sentit gairebé utòpic i avui amb la realitat nominal de viure en República han d'acceptar-la i encara més defensar-la talment com és o volen que sigui.

¿Aquests homes formaran la superfície plana i seguida per igual que és convenient per a sostenir sempre el mateix nivell en l'actuació del Govern de la República? Es el deure que els exigeix el moment encara que no creiem factible que n'admetin la responsabilitat.

Ens explicarem, aquests homes que al moment d'assaonar el seu intel·lecte s'imprimien damunt d'ells els desastres de la guerra passada i amb un parèntesi d'uns anys de lluita de classes enllaçaren amb els d'oprobri de la dictadura militar, ço que feu que es veiessin envaïts d'una atmosfera de desinterès per les coses col·lectives cobrint-los d'una capa d'indiferència que tant han blasmat els cantadors de la vida.

Avui aquests homes per la seva manera d'actuar semblen desposseïts del que denunciem, però el demà immediat quan la República necessitarà el seu cop d'espalla per tirar endavant, les molècules velles els hauran atret novament a l'antiga posició i faran el buit més llastimós.

J. V. CAMPS.